

[Elgaard.]

københavns Vedkommende saaledes, at der ikke findes ledige Lejligheder. April Flyttedag 1933 var der ca. 1 000 ledige Lejligheder, men hvad der maaske illustrerer bedre paa dette Omraade end noget andet, er dette, at til April Flyttedag 1933 var Antallet af husvilde Familier i København dalet helt ned til 147, langt det mindste Antal, man har haft af disse stakkels Mennesker i alle de Aar, Rigsdagen har beskæftiget sig med Boligspørgsmaalet. Oktober Flyttedag 1933 var der 1 318 ledige Beboelseslejligheder, og det var vel at mærke ikke gamle, daarlige eller ubeboelige Lejligheder alle sammen; de 532 var Lejligheder med Bad, W. C., Centralvarme, o. s. v., altsaa fuldt moderne Lejligheder, i enhver Henseende opfyldende det rimelige Krav, der kan stilles til en Bolig. Ved Siden af dette Antal ledige Beboelseslejligheder har der jo ogsaa i disse Perioder været ledige Butikker, Kontor- og Lagerlokaler i ikke ringe Antal.

Dog det, der interesserer mig endnu mere i Forbindelse med Spørgsmaalet om Boligsituationen i Storkøbenhavn, er Befolkningstilvækstens Forhold til Forøgelsen af Boligmængden. Det, som man fæster Opmærksomheden paa i den foreliggende Statistik, er, at i de 8 Aar fra 1. November 1925 til 1933 er den lejlighedssøgende Befolknings Antal steget med 54 100 Mennesker, men i samme Tidsrum er Nettotilvæksten af Lejligheder 37 000. Dette har fornuftigvis medført, at der maa være sket en Affolkning af overbefolkede Lejligheder, og at der er kommet en mere jævn Fordeling af Befolkningmængden inden for det meget større Lejlighedsantal. Det maa have betydning saadan noget som, at i Løbet af denne Periode er der skaffet mellem 50 000 og 60 000 Beboere Beboelsesrum uden for de Lejligheder, man raadede over ved dette Tidsrums Begyndelse. Naar man tager Storkøbenhavn under eet, saa er Forholdet altsaa dette, at Boligmassen i Forhold til Befolkningmængden giver en gennemsnitlig Beboelsestæthed pr. Lejlighed af 3,13 Personer. Det synes jeg er en saa heldig Udvikling i dette alvorlige Problem, som Rigsdagen har staaet over for under langt, langt vanskeligere Forhold tidligere.

Men jeg gaar saa frem til det nuværende Tidspunkt. Den foreliggende Statistik siger, at den 1. Februar 1934, altsaa for en halvanden Maaned siden, var der 4 731 Lejligheder under Opførelse, og at der paa samme Tidspunkt var anmeldt til Opførelse 4 591 Lejligheder. Det vil

altsaa sige, at man stadig væk fra byggeinteresserede Parters Side i Hovedstaden ikke alene holder Forøgelsen af Boligmængden oppe paa det, der for kortere eller længere Tidsafsnit kan tages som Normalen, men at ogsaa selve Frembringelsen af Boligmængden er i stadig Vækst. Og naar man undersøger, hvem det er, der foretager dette Byggeri, viser det sig, at den aldeles overvældende Mængde af det foretages af den almindelige private Byggevirksomhed. Jeg kan ikke tage denne storslaaede Byggevirksomhed i vor Hovedstad fra de almindelige Byggevirksomheders Side som Udtryk for andet, end at de er rede til — og har vist det i Gerning — at præstere flere Bygninger end fornødent under Hensyn til Befolkningens Tilvækst, og derfor synes jeg, at den Situation, vi nu staa i, sammenlignet med de Forhold, der har været tidligere, naar vi har haft denne Sag til Behandling, er af en saa rimelig og beroligende Karakter, at man nu maa kunne standse med Lovgivning paa dette Omraade. Jeg vil derfor sige til den højtærede Indenrigsminister, at medens Hovedbegrundelsen for at fortsætte med Boliglovgivning af forskellig Art ved mange tidligere Lejligheder var den, at der var et stort Antal husvilde Familier, at et vist Antal Lejligheder var stærkt overbefolkede, hvorfor Boligbyggeriet var Hovedargumentet for at fortsætte med en saadan Lovgivning i nogle Aar, saa staa vi nu i en Situation, hvor Spørgsmaalet om Boligers Tilvejebringelse i tilstrækkelig Mængde maa gaa ud af Debatten som afgørende for, hvordan Rigsdagen skal stille sig over for denne Lovgivning.

Nu maa man — og det gør den højtærede Indenrigsminister jo ogsaa — som Begrundelse for et saadant Lovforslags Fremsættelse lægge Hovedvægten paa, at hvis Huslejeloven ophæves, vil Grundejerne — i hvert Fald nogle af dem — blive urimelige i deres Krav med Hensyn til Huslejen, saaledes at en større eller mindre Procentdel af dem, der søger Lejligheder, derigenem prisgives. Nu kan jeg ikke granske Hjerte og Nyrer, hverken hos Lejere eller Grundejere; men selv om man ikke kan sammenligne Boligspørgsmaalets dybe, omfattende Alvor i Hovedstaden med de Erfaringer, man har gjort paa samme Omraade ude i Provinsen, saa kan det dog være af Værdi at henvise til, at Boligspørgsmaalet baade med Hensyn til Adgang til Lejligheder og med Hensyn til Lejeniveauet ikke gennem mange Aar har ligget saa tilfredstillende i Provinsen, ogsaa for vore større